

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(246)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Ustawodawstwa
i Praworządności (29.),
Komisji Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Publicznego (33.)
oraz Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (29.)
w dniu 22 maja 2002 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych do ustawy o stanie wyjątkowym.

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego Wiesław Pietrzak)

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Dzisiaj naszym zadaniem jest rozpatrzenie wniosków zgłoszonych podczas debaty, w tym wniosków zgłoszonych przez poszczególne komisje do ustawy o stanie wyjątkowym. Mamy do rozpatrzenia siedemnaście poprawek. Widzę, że są obecni przedstawiciele zarówno Biura Bezpieczeństwa Narodowego, jak i rządu. Przystępujemy wobec tego do procedowania.

Poprawka pierwsza, senatora Janowskiego, polega na tym, aby w art. 3 w ust. 2 kropkę na końcu zastąpić przecinkiem i dodać wyrazy „a także siły i środki zapewniające przestrzeganie rygorów tego stanu oraz organy odpowiedzialne za ich użycie”. Autor poprawki jest obecny na posiedzeniu.

Teraz głos zabiorą przedstawiciele prezydenta.

Proszę bardzo.

**Dyrektor Departamentu Zwierzchnictwa
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nad Siłami Zbrojnymi
w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego
Tadeusz Bałachowicz:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Uważam, że stan wyjątkowy to sytuacja bardzo dynamiczna. Nie można z góry określić, jak będzie się ona rozwijała. Stąd też zgodnie z ustawą przewiduje się użycie sił zbrojnych w zależności od zaistniałej sytuacji. A więc jeśli siły policji nie będą w stanie wykonać swojego zadania, wówczas mogą być użyte siły zbrojne. Ale rozstrzygnięcie już teraz tego z góry, że wtedy mają być użyte siły zbrojne, byłoby niecelowe. Należy zauważyć, że w przepisach ustawy określa się, iż stosuje się siły i środki odpowiednie do zaistniałej sytuacji, czyli adekwatne do występującego zagrożenia. W ustawie o stanie wyjątkowym mamy ogólne wytyczne, a precyzyjne określenie tylko wiązałoby ręce.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy senator wnioskodawca chciałby zabrać głos?

Senator Mieczysław Janowski:

Tak, Panie Przewodniczący.

Panie Generale, może nawet zgodziłbym się z panem, ale przeglądając ustawodawstwo innych państw, na przykład Rosji, która również jest krajem doświadczonym w tej materii, zauważyłem, że przewiduje się w nim, iż prezydent, wydając dekret, określa zarówno rodzaj sił, jak i środków, jakie będą użyte w przypadku stanu wyjątkowego.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję.

Czy państwo senatorowie mają pytania? Nie widzę zgłoszeń.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki. (3)

Kto jest przeciwny? (10)

Kto się wstrzymał od głosu? (3)

Dziękuję. Informuję, że poprawka nie uzyskała akceptacji.

Poprawka druga odnosi się do art. 5. Jest to poprawka Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Czy są pytania? Nie ma.

Czy przedstawiciele wnioskodawców chcieliby zabrać głos? Nie.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki.

Dziękuję. Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka trzecia została zgłoszona przez senatora Janowskiego.

Proszę bardzo, czy wnioskodawca chciałby zabrać głos? Nie.

Czy przedstawiciele prezydenta chcieliby się odnieść do tej poprawki?

Tak, słucham?

(*Głos z sali: Proszę włączyć mikrofon.*)

**Dyrektor Biura Prawnego w Komendzie Głównej Policji
Zbigniew Krasnodębski:**

Przepraszam, ale nie używałem jeszcze w tej sali mikrofonu.

Zbigniew Krasnodębski, Komenda Główna Policji.

Apeluję o oddalenie tej poprawki, ponieważ w stanie wyjątkowym – jak wynika z istoty i ducha tej ustawy – organy państwa mają przywrócić porządek konstytucyjny, który został naruszony w wyniku jakichś nadzwyczajnych zdarzeń. Nie wydaje mi się słuszne, żebyśmy w tym momencie nakładali na obywateli jakieś dodatkowe obowiązki, tym bardziej że ich nie precyzujemy. Moim zdaniem w tym wypadku nie mamy do czynienia z taką sytuacją jak stan klęski żywiołowej, gdzie obowiązki nałożone na

obywatela w dobrze rozumianym interesie jego lokalnej społeczności są oczywiste i zrozumiałe. Rząd uważa, że w sytuacji stanu wyjątkowego nie powinniśmy nakładać na obywateli dodatkowych obowiązków, jeśli ich nie precyzujemy. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy pan senator Janowski chciałby zabrać głos?

Senator Mieczysław Janowski:

Tak, Panie Przewodniczący.

Otóż zapis art. 14 dotyczy nie tylko osób fizycznych, ale także osób prawnych i jednostek organizacyjnych. Oby nigdy nie zdarzyło się jakieś nieszczęście! W moim jednak przekonaniu w sytuacji krańcowej osoba podejmująca decyzje powinna mieć możliwość nałożenia na te podmioty pewnych zobowiązań, na przykład dostarczenia żywności, bo jest stan wyjątkowy. To zresztą dotyczy także i innych kwestii. Jeżeli nie mamy takich dyspozycji, trzeba będzie wtedy sięgać po inne narzędzia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Czy państwo senatorowie chcieliby się wypowiedzieć na temat tej poprawki?
Nie ma chętnych.

Przystępujemy zatem do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki. (16)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję. Informuję, że poprawka została przyjęta.

Poprawka czwarta dotyczy art. 15. Jest to poprawka wszystkich trzech komisji.

Czy są jakieś pytania w związku z tą poprawką? Nie widzę zgłoszeń.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Dziękuję. Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka piąta również dotyczy art. 15 ust. 1, a dokładnie zapisu zawartego w pkt 6a. Jest to poprawka Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Czy są pytania? Nie widzę chętnych.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Dziękuję. Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawka szósta jest poprawką Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Dotyczy ona art. 16 ust. 4 oraz art. 18 ust. 1. To jest jedynie formalność polegająca na zastąpieniu wyrazów „Urzędu Ochrony Państwa” wyrazami „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego”.

(*Senator Teresa Liszcz: Ale nie ma jeszcze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.*)

Ale uważam, że to nic nie szkodzi i możemy równolegle pracować na oboma ustawami.

(*Senator Teresa Liszcz*: Nie mamy prawa odwoływać się do organu, którego nie ma.)

Proszę bardzo.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Aleksandra Skorupka:**

Dziękuję bardzo.

Jak wiadomo, obie ustawy były dzisiaj rozpatrywane przez Senat. Ustawa o stanie wyjątkowym wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia jej ogłoszenia; a ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego czternaście dni od dnia jej ogłoszenia. Komisja przyjęła, że istnieją bardzo duże szanse na to, iż ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie funkcjonowała i Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego zastąpi Urząd Ochrony Państwa. Nie jest to zmiana wprowadzona do nieistniejącej ustawy, tylko dostosowanie do ustawy co prawda jeszcze niepodpisanej przez prezydenta, ale już uchwalonej przez parlament.

(*Senator Teresa Liszcz*: Przez Sejm.)

Tak, przez Sejm. Oczywiście najpierw będzie głosowanie nad ustawą o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Jeżeli ta ustawa zostanie odrzucona przez Senat, wówczas należałoby również odpowiednio podejść do tej poprawki.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Tak, dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki szóstej? (14)

Kto jest przeciwny? (3)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Dziękuję. Poprawka została przyjęta.

Poprawka siódma, pana senatora Janowskiego, dotyczy art. 18 ust. 1. Zgodnie z nią zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Wezwanie to powinno być przekazane w formie pisemnej”.

Proszę przedstawiciela Biura Bezpieczeństwa Narodowego o ustosunkowanie się do poprawki.

**Dyrektor Departamentu Zwierzchnictwa
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nad Siłami Zbrojnymi
w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego
Tadeusz Bałachowicz:**

Proponujemy, aby tę poprawkę odrzucić, ponieważ – jak już wcześniej mówiłem – sytuacja zaistniała podczas stanu wyjątkowego jest bardzo dynamiczna i stan wyjątkowy to jest zachwianie struktur funkcjonowania państwa. Zresztą k.p.a. też dopuszcza w takich sytuacjach możliwość formy ustnej. Głównym celem jest szybkość działania struktur państwa. Stąd też uważam, że nie powinniśmy przyjmować tej poprawki. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy senator wnioskodawca chciałby zabrać głos?

Senator Mieczysław Janowski:

Tak, Panie Przewodniczący.

Wczytując się w ust. 3 tegoż artykułu, możemy zauważyć taki zapis: „Jeżeli osoba wezwana na rozmowę ostrzegawczą nie zgłosi się dobrowolnie na wskazane miejsce, a fakt otrzymania wezwania nie budzi wątpliwości, może być przymusowo doprowadzona przez organ wzywający”. Wobec tego powstaje pewna sprzeczność. Przecież to nie jest taka sytuacja, że takie organy jak prokuratura, Policja, Urząd Ochrony Państwa, odpowiednia agencja czy też inne instytucje, nie mogą tego wyrazić w formie pisemnej. Ktoś wprawdzie wypowie jedno zdanie, ale ono jest ulotne, to jest tylko słowo. Stąd też przedstawiam taką poprawkę.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo.

**Dyrektor Biura Prawnego w Komendzie Głównej Policji
Zbigniew Krasnodębski:**

Jeżeli można, to chciałbym powiedzieć jedną rzecz. Zanim jeszcze wszedłem na salę, poprosiłem panią mecenas, żeby upewniła się co tej kwestii i sprawdzaliśmy to w kodeksie postępowania karnego. Otóż w naszym obowiązującym k.p.k. jest art. 137, który dopuszcza zawiadomienie obywatela telefonicznie lub w innej formie w zależności od okoliczności, z tym że musi oczywiście to być udokumentowane odpowiednią notatką w aktach. Moim zdaniem, jeżeli kodeks postępowania karnego dopuszcza taką formułę, a więc jak gdyby odformalizowuje pewne działania, nie widzę przeszkód, żebyśmy również w ten sposób mogli postępować i w tych sytuacjach. Nie wiem, czy koleżance udało się skserować ten art. 137, wtedy mogłaby go odczytać.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję.

Przedstawiciel Biura Legislacyjnego, proszę bardzo.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Aleksandra Skorupka:**

Potwierdzam, rzeczywiście przepis o takim brzmieniu istnieje w kodeksie postępowania karnego.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Istnieje, tak?

(*Senator Mieczysław Janowski: Proszę o głos.*)

Proszę bardzo, pan senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Wobec tego należałoby napisać: „w dowolnej udokumentowanej formie” – to wtedy zgodziłbym się z tym, co pan był uprzejmy powiedzieć. Mogę zgłosić autopoprawkę.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Pan senator ma do tego prawo.

Proszę bardzo, senator Kurska.

Senator Anna Kurska:

Chciałabym zwrócić uwagę na to, co jest przedmiotem sprawy, że wzywa się osobę właściwie małoletnią w celu jej ostrzeżenia. Chyba to też ma jakieś znaczenie, że nie jest to pożar ani nagła sytuacja wymagająca zaniechania wszelkich procedur. Chyba to też jest istotne, w jakim celu się kogoś wzywa, nawet jeśli mamy do czynienia z najtrudniejszymi warunkami, na przykład stanu wyjątkowego. Dlatego wydaje mi się, że optowanie za tą formą pisemną nie jest pozbawione racji.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Czy pan senator Janowski zgłasza autopoprawkę?

(*Senator Mieczysław Janowski: Nie wiem, jakie będzie stanowisko strony rządowej.*)

Proszę bardzo.

**Dyrektor Departamentu Zwierzchnictwa
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nad Siłami Zbrojnymi
w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego
Tadeusz Bałachowicz:**

Panie Przewodniczący, jeżeli ta poprawka brzmiałaby: „w dowolnej udokumentowanej formie”, zmierzałoby to w dobrym kierunku. Wtedy opowiedzielibyśmy się za tą poprawką.

Senator Mieczysław Janowski:

W takim razie zgłaszam autopoprawkę, jeżeli państwo mielibyście odrzucić to wcześniejsze sformułowanie: „Wezwanie to powinno być przekazane w formie pisemnej”, proponuję: „może być przekazane w dowolnej udokumentowanej formie”.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dobrze.

Czy państwo senatorowie mają jeszcze pytania? Nie widzę zgłoszeń.

Przystępujemy do głosowania nad autopoprawką do poprawki siódmej.

Kto jest za jej przyjęciem?

Dziękuję. Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Poprawki ósmą i dziewiątą rozpatrujemy jednocześnie, ponieważ wykluczają się one nawzajem. Poprawka ósma jest poprawką Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, zaś poprawka dziewiąta jest poprawką Komisji Ustawodawstwa i Praworzadności.

Proszę bardzo, przedstawiciele rządu mają głos.

**Dyrektor Biura Prawnego w Komendzie Głównej Policji
Zbigniew Krasnodębski:**

Panie Przewodniczący, jak sobie przypominam, dyskutowaliśmy o tym na posiedzeniu komisji i ta formuła administracji publicznej uzyskała aprobatę z tego powodu, że czasami te techniczne czynności mogą być zlecone przez wojewodę organom samorządowym, które będą też funkcjonowały. W związku z tym opowiadalibyśmy się za tą szerszą formułą organu administracji publicznej działającym na obszarze województwa.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Czy są jakieś pytania, uwagi?

Przystępujemy do głosowania nad poprawką ósmą. Jednocześnie przypominam, że wyklucza ona głosowanie nad poprawką dziewiątą.

Kto jest za przyjęciem poprawki ósmej? (15)

Kto jest przeciwny? (2)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Dziękuję. Poprawka została przyjęta.

Wobec tego nie głosujemy nad poprawką dziewiątą.

Nad poprawkami dziesiątą, czternastą i szesnastą należy głosować łącznie. Są to poprawki wszystkich trzech komisji.

Czy są jakieś pytania, uwagi?

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (16)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję. Poprawki zostały przyjęte.

Poprawki jedenasta i dwunasta wykluczają się wzajemnie. Poprawka jedenasta, dotycząca art. 20, jest poprawką pani senator Berny, a poprawka dwunasta jest poprawką mniejszości Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego. Informuję jednocześnie, że na posiedzeniu komisji pani senator Berny również wносиła o wprowadzenie tej poprawki.

Proszę bardzo, głos ma wnioskodawczyni.

Senator Maria Berny:

Rzeczywiście na posiedzeniu komisji wносиłam o przyjęcie poprawki dwunastej, ale po bardzo głębokim zastanowieniu się doszłam do wniosku, że bardziej cenię tekst poprawki jedenastej i w związku z tym proponuję połączonym komisjom przyjęcie poprawki jedenastej. W dalszym ciągu – tak jak mówiłam podczas debaty – uważam, że poprawka absolutnie nie ingeruje w sprawy wolności religijnych, lecz dotyczy jedynie zapewnienia bezpieczeństwa dużemu ugrupowaniu młodych ludzi, jakim jest seminarium duchowne.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, przedstawiciel Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

**Dyrektor Departamentu Zwierzchnictwa
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nad Siłami Zbrojnymi
w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego
Tadeusz Bałachowicz:**

Proponujemy odrzucić tę poprawkę. Podzielamy stanowisko, jakie pan minister Sobotka przyjął w toku debaty plenarnej. Jednocześnie pragnę zauważyć, że ta poprawka byłaby zasadna wtedy, gdybyśmy upoważniali ordynariusza diecezjalnego do zawieszania zajęć dydaktycznych, ale jedna z piętnastu ustaw regulujących stosunki państwa z różnymi kościołami, to znaczy ustawa o stosunku państwa do kościoła katolickiego, mówi, że Konferencji Episkopatu Polski, diecezjom i zakonom przysługuje prawo zakładania i prowadzenia wyższych seminariów duchownych i innych uczelni. Wówczas trzeba byłoby zmodyfikować poprawkę zgłaszaną przez panią senator. Opowiadamy się więc za jej odrzuceniem.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Wydaje mi się, że ustawa tego nie zabrania i jeżeli przełożony seminarium czy szkoły duchownej uzna za stosowne, to i tak może przecież zawiesić kształcenie i zajęcia. Nic nie stoi temu na przeszkodzie.

Senator Maria Berny:

Poza tym ustawa, o której wspomniał pan generał, nie mówi o zawieszaniu czynności, tylko o zakładaniu szkół, i szkoły w dalszym ciągu będą zakładane zgodnie z tą ustawą. Stan wyjątkowy to jest absolutnie inna sytuacja i dotyczy tylko pewnego momentu działalności dydaktycznej, a nie istnienia uczelni.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy są jakieś pytania, uwagi?

Proszę bardzo, przedstawiciel Biura Legislacyjnego.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Aleksandra Skorupka:**

Chciałabym zwrócić uwagę na to, że w różnych kościołach i związkach wyznaniowych organy osób prawnych na poziomie diecezji katolickiej różnie się nazywają. Jeśli chodzi o kościół katolicki, to nie jest to ordynariusz diecezjalny, tylko biskup diecezjalny lub administrator diecezji. Ta osoba może się nazywać biskup diecezjalny albo biskup ordynariusz, albo nawet prezbiter okręgowy – na poziomie diecezji katolickiej są różne organy osób prawnych kościoła. To nawet nie zawsze są diecezje. Ta poprawka odnosi się tylko do kościoła katolickiego, i to niezbyt dokładnie.

Poza tym niewłaściwe jest umieszczenie tego przepisu. To nawet nie stanowiłoby problemu, bo można byłoby przenieść go do art. 21. Tylko znowu powstaje pytanie, na podstawie czego miałby to zrobić. W art. 21 mówi się o rozporządzeniach wojewody, ministrów, ale nie ma podanego żadnego aktu prawnego, zgodnie z którym ordynariusz miałby zawieszać zajęcia.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję.
Pan senator Dziemdziała.

Senator Józef Dziemdziała:

Chciałbym zgłosić podobną uwagę, tym bardziej że w tym pktcie 3a jest w zasadzie wykonanie polecenia: na wniosek wojewody ordynariusz zawiesza zajęcia, czyli nie chodzi o to, iż może zawiesić, tylko praktycznie musi zawiesić. Wynika z tego, że niekoniecznie będzie to ordynariusz diecezjalny, bo mogą być różne szkoły. W związku z tym możemy mieć problem, że tak powiem, prawny. Dlatego również uważam, że nie powinniśmy przyjmować tej poprawki.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję.
Proszę bardzo.

Senator Andrzej Jaeschke:

Również mam uwagę w tej sprawie. Nie jestem specjalistą w zakresie szkolenia różnych wyznań, ale z dyskusji wynika, że dotyczy to seminariów duchownych i szkół Kościoła Rzymskokatolickiego. Przypuszczam, że w Polsce są również szkoły innych wyznań. Na pewno są szkoły kościoła reformowanego i protestanckiego, kościoła prawosławnego. Być może jest nawet szkoła, w której kształcą się ulemowie. Poza tym są szkoły jeszcze innych wyznań. Jak widać, ta sytuacja może dotyczyć ich wszystkich. Wydaje mi się więc, że trzeba byłoby znacznie rozszerzyć ten krąg podmiotów.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania? Nie widzę zgłoszeń.

(*Senator Maria Berny*: Czy nie mogłabym w tej chwili zmodyfikować tego wniosku?)

Proszę bardzo.

Senator Anna Kurska:

Proszę państwa, chciałabym zauważyć, że cała ustawa jest skonstruowana w formie alternatywnej, co podkreślała już pani senator Berny, że w niej wszystko jest albo-albo. Ale to jest właśnie zgodne z art. 228 konstytucji, gdzie jest powiedziane, że w sytuacjach szczególnych zagrożeń, jeżeli konstytucyjne środki są niewystarczające, może zostać wprowadzony stan wyjątkowy. Trzyma to się więc jakiegoś konkretnego i jest konsekwentne. Dlatego naprawdę uważam, że wkraczanie w sferę akurat duchowieństwa czy seminarium w ogóle narusza przepisy państwo – kościół i jest po prostu zbędne.

(*Senator Maria Berny*: Mieści się w możliwościach, bo nie mamy „musi”, ale „może”.)

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki jedenastej? (1)

Kto jest przeciwny? (13)

Kto się wstrzymał od głosu? (3)

Dziękuję. Poprawka nie została przyjęta.

Wobec nieprzyjęcia poprawki jedenastej głosujemy nad poprawką dwunastą. A ponieważ dotyczy ona tej samej materii, proponuję już na ten temat nie dyskutować.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki dwunastej? (3)

Kto jest przeciwny? (10)

Kto się wstrzymał od głosu? (2)

Dziękuję. Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzynastą, dotyczącą art. 20. Jest to poprawka wszystkich trzech komisji.

Czy są wątpliwości lub pytania? Nie widzę zgłoszeń.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Dziękuję. Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką piętnastą. Jest to poprawka senatora Janowskiego. Zgodnie z tą poprawką dodaje się art. 21a w brzmieniu: „O wprowadzeniu oraz o zniesieniu stanu wyjątkowego Rada Ministrów informuje Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz Sekretarza Generalnego Rady Europy”.

Na ten temat była już dyskusja, ale proszę bardzo.

**Dyrektor Departamentu Zwierzchnictwa
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nad Siłami Zbrojnymi
w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego
Tadeusz Bałachowicz:**

Ta kwestia była już rozpatrywana na forum parlamentarnym i teraz pojawia się w poprawce pana senatora. Taki obowiązek został nałożony na Radę Ministrów w ustawie o stanie wojennym. Stan wyjątkowy jednak tego nie wymaga. Wszystkie resorty, które opiniowały tę ustawę, opowiedziały się za tym, że nie należy tego czynić.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję.
Czy pan senator chciałby coś dodać?
Proszę bardzo.

Senator Mieczysław Janowski:

Tak, Panie Przewodniczący.

Mam przed oczyma ratyfikowany jeszcze przez Radę Państwa PRL Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966 r. W art. 4 tego dokumentu stwierdza się, że w przypadku, gdy wyjątkowe niebezpieczeństwo publiczne zagraża istnieniu narodu i zostało ono urzędowo ogłoszone, a jest to stan wyjątkowy, to strony mogą podjąć działania w celu zawieszenia stosownych zobowiązań wynikających z niniejszego paktu. W ust. 3 tegoż art. 4 mówi się, że każde z państw stron niniejszego paktu, korzystające z prawa do zawieszenia stosowania zobowiązań, informuje natychmiast pozostałe państwa strony niniejszego paktu za pośrednictwem sekretarza generalnego ONZ.

Jeśli chodzi o drugi dokument, który wymieniłem, to on zawiera bardzo podobny zapis. Jest tam odesłanie do art. 15 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, która została podpisana przez Polskę w roku 1992. W tymże artykule konwencji mówi się, że w przypadku wojny lub innego niebezpieczeństwa publicznego – jest więc wymienione inne niebezpieczeństwo – które zagraża życiu narodu, każda z Wysokich Układających się Stron może podjąć środki uchylające stosowanie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. W ust. 3 stwierdza się również, że każda z Wysokich Układających się Stron, korzystając z prawa do uchylenia zobowiązań, poinformuje wyczerpująco sekretarza generalnego Rady Europy o środkach, które podjęła.

Cytowany przeze mnie dokument odnosi się do Federacji Rosyjskiej, a tamtejsze ustawodawstwo dotyczy zarówno stanu wyjątkowego, jak i stanu wojennego i przewiduje takie rozwiązania, więc nie bądźmy gorsi od naszego wschodniego sąsiada. Rosjanie przewidują ponadto informowanie swoich sąsiadów o sytuacji wyjątkowej i o przyjęciu międzynarodowej pomocy humanitarnej.

Obstaję więc przy swojej poprawce i proszę Wysokie Komisje o jej przyjęcie. Proponuję, jeżeli komisje zechcą ją przyjąć, żeby po uzgodnieniu z Biurem Legislacyjnym ten artykuł był po art. 6 i miał numer art. 6a. Czy tak, Pani Mecenase? Wtedy będzie poprawniej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania, uwagi? Czy to mocno skomplikuje życie Radzie Ministrów?

Proszę bardzo, pan senator.

Senator Marek Balicki:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Jeśli dobrze zrozumiałem cytowane przez pana senatora Janowskiego fragmenty paktu czy konwencji, to zawiadamianie dotyczy sytuacji, kiedy państwo chce uchylić stosowanie czy też nie będą mogły być stosowane niektóre przepisy Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, a nie w ogóle.

(Przewodniczący Wiesław Pietrzak: I teraz zobowiązanie.)

Mam teraz taką wątpliwość, czy każdorazowe informowanie to będzie jednocześnie próba uchYLENIA stosowania bądź też będą dwa rodzaje informowania.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Senatorze, widzę to w taki sposób. Rząd Rzeczypospolitej występuje do prezydenta, aby ten wydał stosowne rozporządzenie. Gdy to rozporządzenie będzie prawomocne, bo do niego odniesie się Sejm, poinformuje sekretarza generalnego ONZ, że został wprowadzony stan wyjątkowy z takich to a takich przyczyn, jakie są wymienione w art. 4, którego fragment przeczytałem, i takie a nie inne swobody obywatelskie zostały zawieszane. To jest jednoznaczne. Gdy ten stan zostanie odwołany, zostanie podana odpowiednia informacja.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś uwagi?

Proszę bardzo.

Senator Andrzej Jaeschke:

Uważam, że taki obowiązek – oczywiście kwestia interpretacji jest skomplikowaną sprawą i nie mnie w tej chwili wdawać się w te interpretacje – poinformowania wynika z norm prawa międzynarodowego, które Polska podpisała. Mam wątpliwość, czy rzeczywiście należy to potwierdzać, czy nie. Myślę, że nie zaszkodzi. Chyba nie zaszkodzi. Norma prawa międzynarodowego o tym wyraźnie mówi i to będzie musiało być zrealizowane nie na mocy tej ustawy, tylko na mocy podpisanych umów.

(Senator Zbyszko Piwoński: Otóż to, i czy my w związku z tym musimy w tej ustawie...)

Z pewnością nie musimy.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Zychowicz:

Ale za wnioskiem pana senatora Janowskiego kryją się bardzo racjonalne przesłanki, bo nie wiemy, czy rzeczywiście te umowy międzynarodowe jednoznacznie to regulują. Te racjonalne przesłanki polegają na tym, że państwo polskie, informując o zaistniałej sytuacji sąsiadów za pośrednictwem sekretarza generalnego ONZ, potrafi przekazać bardzo istotne informacje dla potencjalnych podróżnych czy tych, którzy chcieliby odwiedzić nasz kraj, a którzy w tym momencie mogą zaniechać podróży bądź w jakiś inny sposób się do niej przygotować. A więc widzę w tym dużą dozę racjonalizmu i pragmatyzmu. Stąd też ta poprawka według mnie wydaje się zasadna. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze są jakieś wątpliwości, pytania?

Proszę bardzo, pani przewodnicząca.

Senator Teresa Liszcz:

Chciałabym dodać jeszcze jeden argument do tych, które tu padły. Pakt mówi ogólnie o tym, że państwo, które jest członkiem paktu, ma o tym zawiadomić, my zaś precyzujemy konkretny organ, który ma tego zawiadomienia dokonać. Z tego powodu wydaje się to potrzebne. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze są pytania bądź uwagi?

Proszę, pan senator Dziemdziała.

Senator Józef Dziemdziała:

Poparłbym także ten wniosek z tego względu, że wprowadzenie w ogóle stanu wyjątkowego jest to sytuacja wyjątkowa, z którą mamy do czynienia bardzo sporadycznie i która się zdarza w wielu innych krajach nie wiadomo kiedy. Myślę, że lepiej byłoby, gdyby o tym poinformowała właśnie Rada Ministrów czy poinformował premier niż wywiad, który będzie czasem przekazywał informacje nie takie jak trzeba, to znaczy przekłamane czy nie do końca prawdziwe. Dlatego też skłaniałbym się ku temu i twierdzę, że wymóg powiadomienia organizacji nie będzie wielką uciążliwością. Chodzi po prostu o to, żeby Organizacja Narodów Zjednoczonych czy sekretarz generalny Rady Europy, czy inne państwa były o tym dobrze poinformowane.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo, przedstawiciel Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

**Dyrektor Departamentu Zwierzchnictwa
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nad Siłami Zbrojnymi
w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego
Tadeusz Bałachowicz:**

Dobrze byłoby, gdyby państwo senatorowie zechcieli przyjąć tę poprawkę. W odpowiednim zapisie dotyczącym stanu wojennego mamy taką redakcję, że: minister właściwy do spraw zagranicznych notyfikuje sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych i sekretarzowi generalnemu Rady Europy wprowadzenie i przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, a także jego zniesienie – tak jest redakcja odpowiedniego zapisu, jeśli chodzi o stan wojenny.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję.
Proszę bardzo, senator Balicki.

Senator Marek Balicki:

Apelowałbym do pana senatora Janowskiego o autopoprawkę, bo rzeczywiście muszę powiedzieć, że ze sformułowania „Rada Ministrów informuje” nie za bardzo wynika, w jakim trybie Rada Ministrów miałaby o tym informować. Nie wiem, czy w tym wypadku właściwym do tego organem nie byłby minister spraw zagranicznych.
(*Głos z sali: Albo prezes Rady Ministrów.*)

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Myślę, że Rada Ministrów czy premier będą wtedy zajęci innymi sprawami i tę sprawę można faktycznie powierzyć ministrowi spraw zagranicznych, który w tym czasie będzie mniej miał na głowie, jeśli chodzi o sprawy wewnętrzne kraju.

Senator Mieczysław Janowski:

Chciałbym włączyć się w tę dyskusję i zwrócić do przedstawicieli rządu z pytaniem: czy zdaniem państwa minister spraw zagranicznych występujący w imieniu Rady Ministrów będzie osobą do tego odpowiednią?

(*Senator Marek Balicki: Tak, bo on jest do tego upoważniony.*)

Zgłaszam tę autopoprawkę, że będzie to minister spraw zagranicznych. Dziękuję bardzo za sugestię.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Wobec tego zobowiązujemy pana senatora i Biuro Legislacyjne do doprecyzowania tej poprawki, jeżeli zostanie przyjęta, wspólnie z panami z Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Przystępujemy wobec tego do głosowania tej zmodyfikowanej przez autora poprawki piętnastej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o podniesienie ręki. (16)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję. Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką siedemnastą, wszystkich trzech komisji.

Czy są pytania? Nie widzę zgłoszeń.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Dziękuję. Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Przystępujemy do głosowania nad całością ustawy, wraz z przyjętymi poprawkami.

Kto jest za przyjęciem ustawy w całości, wraz z przyjętymi poprawkami, proszę o podniesienie ręki.

Dziękuję. Jednogłośnie „za”.

Sprawozdawcą będzie pan senator Konieczny.

Dziękuję serdecznie pani przewodniczącej i panu przewodniczącemu. To była prawdziwa przyjemność obradować wspólnie z państwem. Dziękuję jeszcze raz wszystkim państwu.

Niestety, członkowie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego pozostają, bo mamy następne posiedzenie naszej komisji.

Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 38)

